

TÜRK GIDA KODEKSİ GIDA KATKI MADDELERİ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, tüketici ve insan sağlığını, tüketici haklarını, gıda satışında adaletin sağlanmasını ve çevrenin korunmasını da göz önünde bulundurarak;

- a) EK-II ve EK-III'te yer alan gıda katkı maddelerinin listesini,
- b) Gıdalarda, gıda katkı maddelerinde, gıda enzimlerinde ve gıda aroma vericilerinde kullanılan gıda katkı maddelerinin kullanım koşullarını,
- c) Gıda katkı maddelerinin etiketleme kurallarını, belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik gıda katkı maddelerini kapsar.

(2) Bu Yönetmelik, gıda katkı maddelerinin kullanımı ile ilgili ürüne ait özel hükümler saklı kalmak koşuluyla;

- a) Özel gıdalardaki gıda katkı maddelerini,
- b) Bu Yönetmeliğin kapsamı dışındaki amaçlar için kullanılan gıda katkı maddelerini, kapsar.
- (3) Bu Yönetmelik gıda katkı maddesi olarak kullanılmadıkları sürece;
 - a) İşlem yardımcılarını,
 - b) Bitki sağlığıyla ilgili mevzuat kapsamında yer alan bitki ve bitkisel ürünlerin korunmasında kullanılan maddeleri,
 - c) Gıdalara besin ögesi olarak ilave edilen maddeleri,
 - ç) 17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik kapsamındaki suların işlenmesinde kullanılan maddeleri,
 - d) 29/12/2011 tarihli ve 28157 üçüncü mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Aroma Vericiler ve Aroma Verme Özelliği Taşıyan Gıda Bileşenleri Yönetmeliği kapsamındaki gıda aroma vericilerini, kapsamaz.
 - (4) Bu Yönetmelik gıda enzimlerini kapsamaz.
 - (5) Aşağıdakiler gıda katkı maddesi olarak değerlendirilmezler:
 - a) Monosakkaritler, disakkaritler veya oligosakkaritler ve tatlandırma özelliklerinden dolayı kullanılmış olan bu maddeleri içeren gıdalar.
 - b) Bileşik gıdaların üretiminde; aromatik, çeşni verici veya besleyici özellikleri ile birlikte ikincil olarak renklendirici etkileri nedeniyle kullanılan, aroma vericiler de dahil olmak üzere kurutulmuş veya konsantre formdaki gıdalar.
 - c) Gıdalarla birlikte tüketilmesi amaçlanmayan ve gıdanın bir parçası olmayan sarma veya kaplama malzemelerinde kullanılan maddeler.
 - ç) Pektin içeren maddeler ve kurutulmuş elma posası veya turuncgillerin veya ayvaların kabuğundan veya bunların karışımından, seyreltik asit muamelesini takiben sodyum ve potasyum tuzları ile kısmi nötralizasyon sonucu elde edilen türev maddeler (sıvı pektin).
 - d) Sakız mayaları.
 - e) Beyaz veya sarı dekstrin, kavrulmuş veya dekstrine edilmiş nişasta, asit veya alkali muamelesi ile modifiye edilmiş nişasta, ağartılmış nişasta, fiziksel olarak modifiye edilmiş nişasta ve amilolitik enzimlerle muamele edilmiş nişasta.
 - f) Amonyum klorür.
 - g) Kan plazması, yenilebilir jelatin, protein hidrolizatları ve bunların tuzları, süt proteini ve glüten.
 - ğ) Glutamik asit, glisin, sistein ve sistin dışındaki aminoasitler ve tuzları ve bunların teknolojik fonksiyonu olmayan tuzları.

h) Kazeinatlar ve kazein.

ı) İnülin.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik; 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 23 üncü, 24 üncü ve 26 ncı maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Belirlenmemiş miktar (Quantum Satis – QS): Katkı maddelerinin kullanımına ilişkin olarak herhangi bir sayısal maksimum miktarın belirlenmediğini ve bu maddelerin;

1) İyi üretim uygulamalarına göre,

2) Hedeflenen amacı sağlamak için gerekli olan miktardan daha yüksek olmayan bir miktarda,

3) Tüketiciyi yanıltmayacak şekilde,

kullanılması gerektiğini,

b) Bileşik gıda: İki veya daha fazla gıdadan oluşmuş gıdayı,

c) Enerjisi azaltılmış gıda: Orijinal gıdaya veya benzeri ürüne göre enerji değeri en az %30 azaltılmış gıdayı,

ç) E kodu: Her bir gıda katkı maddesi için Avrupa Birliği tarafından onaylanarak belirlenen kod numarasını,

d) Fonksiyonel sınıf: Gıda katkı maddesinin gıdadaki teknolojik fonksiyonunu ortaya koyan ve EK-I’de yer alan sınıflardan her birini,

e) Gıda katkı maddesi: Besleyici değeri olsun veya olmasın, tek başına gıda olarak tüketilmeyen ve gıdanın karakteristik bileşeni olarak kullanılmayan, teknolojik bir amaç doğrultusunda üretim, muamele, işleme, hazırlama, ambalajlama, taşıma veya depolama aşamalarında gıdaya ilave edilmesi sonucu kendisinin ya da yan ürünlerinin, doğrudan ya da dolaylı olarak o gıdanın bileşeni olması beklenen maddeleri,

f) İşlem yardımcıları: Tek başına gıda olarak tüketilmeyen, işlem veya muamele esnasında belirli bir teknolojik amacı sağlamak amacıyla hammaddenin, gıda veya gıda bileşenlerinin işlenmesinde kullanılan, son üründe kendisinin veya türevlerinin kalıntılarının bulunması istenmediği halde, teknik olarak kaçınılmaz olan; ancak kalıntısı sağlık açısından risk oluşturmayan ve son üründe teknolojik bir etkisi olmayan maddeleri,

g) İşlenmemiş gıda: Bölmenin, parçalamanın, derisini yüzmenin, kemiğinden ayırmanın, soymanın, temizlemenin, ayıklamanın, öğütmenin, ezmenin, kesmenin, kıymanın, inceltmenin, dondurmanın, derin dondurmanın, soğutmanın, kavuzunu ayırmanın, ambalajlamanın veya ambalajından çıkarmanın gıdanın doğal yapısında önemli bir değişikliğe neden olmayacak işlemler olduğu kabul edilerek; doğal yapısında önemli bir değişikliğe sebep olacak herhangi bir işlem uygulanmamış gıdayı,

ğ) Sofralık tatlandırıcılar: Diğer gıda katkı maddeleri ve/veya gıda bileşenlerini içerebilen ve son tüketiciye şeker ikamesi olarak satışı amaçlanan izin verilmiş tatlandırıcı preparatlarını,

h) Şeker ilavesiz gıda;

1) Herhangi bir monosakkarit veya disakkaritin ilave edilmediği gıdayı,

2) Monosakkaritler veya disakkaritleri içeren ve tatlandırma özelliği için kullanılan herhangi bir gıdanın ilave edilmediği gıdayı,

ifade eder.

(2) Birinci fıkrada belirtilen tanımlara ilave olarak 5996 sayılı Kanun, 18/3/2010 tarihli ve 5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu ile 13/8/2010 tarihli ve 27671 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerine Dair Yönetmelikte yer alan tanımlar da bu Yönetmelik kapsamında geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

İzin Verilen Gıda Katkı Maddelerinin Listeleri

Gıda katkı maddelerinin listeleri

MADDE 5- (1) Sadece EK-II'de yer alan gıda katkı maddeleri, olduğu haliyle piyasaya arz edilir ve bu ekte yer alan koşullar altında gıdalarda kullanılır.

(2) Sadece EK-III'te yer alan gıda katkı maddeleri; bu ekte yer alan koşullar altında gıda katkı maddeleri, gıda enzimleri ve gıda aroma vericilerinde kullanılır.

(3) EK-II'de yer alan gıda katkı maddeleri, eklenebilecekleri gıda kategorileri esas alınarak listelenir.

(4) EK-III'te yer alan gıda katkı maddeleri; gıda katkı maddeleri, gıda enzimleri, gıda aroma vericileri ve besin öğeleri veya bunların eklenebilecekleri kategoriler esas alınarak listelenir.

(5) Gıda katkı maddeleri, 15 inci maddede belirtilen saflık kriterleri ile uyumlu olmak zorundadır.

Bir gıda katkı maddesi ve/veya gıdanın yasaklanması

MADDE 6- (1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı olan bir gıda katkı maddesi veya bu gıda katkı maddesini içeren bir gıda piyasaya arz edilemez.

(2) Domuz kaynaklı bir gıda katkı maddesi; gıdalarda, gıda katkı maddelerinde, gıda enzimlerinde ve gıda aroma vericilerinde kullanılamaz.

Gıda katkı maddelerinin listelere dahil edilmesi ve kullanılmasına ilişkin genel koşullar

MADDE 7- (1) Bir gıda katkı maddesi;

a) Mevcut bilimsel kanıtlara dayalı olarak önerilen katkı maddesinin kullanım miktarı tüketici sağlığı açısından güvenlik riski doğurmaması,

b) Ekonomik ve teknolojik açıdan başka yöntemlerle gerçekleştirilmesi mümkün olmayan bir teknolojik ihtiyaç bulunması,

c) Kullanımının tüketiciyi yanıltmaması,

halinde ve çevresel faktörler de dahil olmak üzere, ilgili diğer mevzuat hükümlerine uyulması kaydıyla EK-II ve EK-III'teki listelerde yer alabilir.

(2) Gıda katkı maddelerinin bu Yönetmeliğin eklerinde yer alabilmesi için, tüketicilere yönelik avantajları ve yararları olması ve buna bağlı olarak aşağıdaki amaçların en az birini karşılaması zorunludur:

a) Gıdanın besin değerini koruması.

b) Özel beslenme ihtiyaçları olan tüketici gruplarına yönelik olarak üretilen gıdalar için gerekli bileşenleri ve öğeleri sağlaması.

c) Gıdanın doğasını, içeriğini veya kalitesini tüketiciyi yanıltacak şekilde değiştirmemek koşuluyla, kalitesinin ve stabilitesinin korunmasına katkı sağlaması veya organoleptik özelliklerini geliştirmesi.

ç) Kusurlu hammaddenin kullanımı veya hijyenik olmayan uygulama ve yöntemler dahil olmak üzere istenmeyen uygulama ve yöntemlerin etkilerini maskelemek amacıyla kullanılmaması koşuluyla; gıdaların, gıda katkı maddelerinin, gıda enzimlerinin ve gıda aroma vericilerinin üretimi, işlenmesi, hazırlanması, muamelesi, ambalajlanması, taşınması veya depolanmasında yardımcı olması.

(3) İkinci fıkranın (a) bendine istisna olarak, gıdanın besin değerini düşüren bir gıda katkı maddesi ancak;

a) Bu katkı maddesini içeren gıdanın, günlük diyetin önemli bir öğesini oluşturmaması veya

b) Özel beslenme ihtiyacı bulunan tüketici gruplarına yönelik gıdaların üretimi için gerekli olması,

halinde EK-II'deki listelerde yer alabilir.

Tatlandırıcılar için özel hükümler

MADDE 8- (1) Tatlandırıcı fonksiyonuna sahip olan bir gıda katkı maddesi ancak, 7 nci maddenin ikinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde yer alan hükümlerden en az birini karşılamasının yanında, aşağıdaki (a), (b) ve (c) bentlerinde yer alan hükümlerden en az birini karşılaması koşuluyla EK-II'de yer alabilir:

a) Enerjisi azaltılmış gıdalar, karyojenik olmayan gıdalar veya şeker ilavesiz gıdaların üretiminde şekerlerin yerini alması.

- b) Gıdaların raf ömrünü uzatmak üzere şekerlerin yerini alması.
- c) Özel beslenme amaçlı gıdalara ilişkin mevzuatta tanımlanan gıdaların üretilmesi.

Renklendiriciler için özel hükümler

MADDE 9- (1) Renklendirici fonksiyonuna sahip olan bir gıda katkı maddesi ancak, 7 nci maddenin ikinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde yer alan hükümlerden en az birini karşılamasının yanında, aşağıdaki bentlerde yer alan hükümlerden en az birini karşılaması koşuluyla EK-II'deki listelerde yer alabilir:

- a) Gıdanın renginin; işleme, depolama, paketlenme ve dağıtımdan etkilenecek görsel kabul edilebilirliğinin zarar görmesi durumunda, gıdanın orijinal görünümünü geri kazandırması.
- b) Gıdayı görsel olarak daha cazip hale getirmesi.
- c) Renksiz gıdaya renk vermesi.

(2) Bu Yönetmeliğin eklerinde ilgili ürün kategorisi kapsamında kullanımına izin verilen bir renklendirici, kullanıldığı gıdayı; doğası, kimliği ve özellikleriyle başka bir gıdaya benzetmek suretiyle tüketiciyi yanıltıcı şekilde kullanılmaz.

Gıda katkı maddelerinin fonksiyonel sınıfları

MADDE 10- (1) Gıda katkı maddeleri, sahip oldukları temel teknolojik fonksiyonlar esas alınarak EK-I'deki fonksiyonel sınıflardan biri için; EK-II ve EK-III'te yer alır.

(2) Gıda katkı maddesinin bir fonksiyonel sınıfta yer alması, birkaç fonksiyon için kullanılmasına engel teşkil etmez.

Gıda katkı maddesi listelerinin içeriği

MADDE 11- (1) Bir gıda katkı maddesi; 7 nci, 8 inci ve 9 uncu maddelerdeki koşullara uymak kaydıyla EK-II ve/veya EK-III'teki listelerde yer alabilir.

(2) Bir gıda katkı maddesinin EK-II ve/veya EK-III'teki listelerde yer alması durumunda, aşağıdaki bentlerdeki hususlar açıkça belirtilir:

- a) Gıda katkı maddesinin adı ve E kodu.
- b) Gıda katkı maddesinin eklenebileceği gıdalar.
- c) Gıda katkı maddesinin hangi koşullar altında kullanılabilirliği.
- ç) Gıda katkı maddesinin son tüketiciye doğrudan satışında kısıtlamaların olup olmadığı.

(3) EK-II ve/veya EK-III'teki listeler, 24/2/2017 tarihli ve 29989 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Gıda Katkı Maddeleri, Gıda Enzimleri ve Gıda Aroma Vericilerine ilişkin Ortak İzin Prosedürü Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olarak değiştirilir.

Gıda katkı maddelerinin kullanım miktarları

MADDE 12- (1) Bir gıda katkı maddesinin 11 inci maddenin ikinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen kullanım koşullarını yerine getirmesi için aşağıda yer alan koşulların sağlanması gerekir:

a) Bir gıda katkı maddesinin kullanım miktarı, istenen etkiyi yerine getirebilecek gerekli olan en düşük miktar olarak belirlenir.

b) Bir gıda katkı maddesinin kullanım miktarı belirlenirken;

1) Gıda katkı maddesi için oluşturulmuş kabul edilebilir günlük alım miktarları veya buna eşdeğer bir değerlendirme ve bu katkı maddesinin bütün kaynaklardan alınacak muhtemel günlük alım miktarları,

2) Gıda katkı maddesinin özel tüketici grupları tarafından tüketilen gıdalarda kullanılması durumunda, bu katkı maddesinin bu tüketici grupları tarafından günlük alınması muhtemel olan miktarları,

dikkate alınır.

(2) Belirli durumlarda gıda katkı maddeleri için maksimum sayısal miktar belirlenmez. Bu durumda, gıda katkı maddesi Quantum Satis prensibine göre kullanılır.

(3) Aksi belirtilmedikçe, EK-II'de yer alan gıda katkı maddelerinin en yüksek miktarları, gıdaların piyasaya arz edildiği haline uygulanır. Ancak sulandırmaya gerek duyulan toz, kurutulmuş veya konsantre edilmiş gıdalar için en yüksek miktarlar, etikette beyan edilen kullanım talimatına göre hazırlanmış gıdaya en düşük seyreltme faktörü hesaba katılarak uygulanır.

(4) EK-II'de yer alan renklendiricilerin maksimum miktarları, aksi belirtilmedikçe renklendirici preparatındaki renklendirme prensibi miktarlarına göre uygulanır.

Listelerde yer alan bir gıda katkı maddesinin başlangıç materyallerinde ya da üretim sürecindeki değişiklikler

MADDE 13- (1) Listelerde yer alan bir gıda katkı maddesinin, üretim metotlarında veya üretiminde kullanılan başlangıç materyallerinde önemli bir değişiklik olduğunda ya da örneğin nanoteknoloji yolu ile partikül büyüklüğünde bir değişiklik meydana geldiğinde, bu yeni metot veya materyaller ile hazırlanan bir katkı maddesi farklı ve listelere yeni girecek bir katkı maddesi olarak değerlendirilir veya piyasada yer almadan önce bu katkı maddesinin özelliklerinde değişikliğe gidilir.

Genetik yapısı değiştirilmiş organizmalardan üretilen gıda katkı maddeleri

MADDE 14- (1) Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerine Dair Yönetmelik kapsamında yer alan bir gıda katkı maddesinin, EK-II ve EK-III'teki listelerde yer alabilmesi için, Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerine Dair Yönetmeliğe göre izin verilmiş bir katkı maddesi olması zorunludur.

(2) Bu Yönetmeliğin eklerinde yer alan bir gıda katkı maddesinin Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerine Dair Yönetmelik kapsamında bulunan farklı bir kaynak materyalden üretilmesi halinde;

a) Bu yeni kaynağa, Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerine Dair Yönetmelik kapsamında izin verilmiş olması ve

b) Bu katkı maddesi bu Yönetmelik kapsamında belirlenen özelliklerle uyumlu olması, halinde yeni bir değerlendirmeye tabi tutulmaz.

Gıda katkı maddelerinin spesifikasyonları

MADDE 15- (1) Türk Gıda Kodeksi Gıda Katkı Maddeleri, Gıda Enzimleri ve Gıda Aroma Vericilerine İlişkin Ortak İzin Prosedürü Hakkında Yönetmelikte bahsedilen izin prosedürüne uygun olarak ilk kez EK-II ve EK-III'te yer alacak bir gıda katkı maddesine ilişkin spesifikasyonlar belirlenir.

(2) Bu Yönetmelik kapsamında yer alan gıda katkı maddelerinin spesifikasyonları; 3/4/2017 tarihli ve 30027 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Gıda Katkı Maddelerinin Spesifikasyonları Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olmak zorundadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Gıda Katkı Maddelerinin Gıdalardaki Kullanımı

Gıda katkı maddelerinin işlenmemiş gıdalardaki kullanımı

MADDE 16- (1) EK-II'de özellikle belirtilen durumlar dışında, gıda katkı maddeleri işlenmemiş gıdalarda kullanılmaz.

Gıda katkı maddelerinin bebeklere ve küçük çocuklara yönelik gıdalarda kullanımı

MADDE 17- (1) Gıda katkı maddeleri, EK-II'de özellikle belirtilen durumlar dışında, 2/7/2019 tarihli ve 30819 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Bebek ve Küçük Çocuklara Yönelik Gıdalar ile Vücut Ağırlığı Kontrolü İçin Diyetin Yerini Alan Gıdalar Yönetmeliği kapsamındaki bebek formülleri, devam formülleri ve bebek ve küçük çocuk ek gıdalarında kullanılmaz.

Renklendiricilerin işaretleme ve damgalama amacıyla kullanılması

MADDE 18- (1) 27/12/2011 tarihli ve 28155 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hayvansal Gıdalar İçin Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliğinde yer alan çiğ etlerin sağlık işaretleme ile yumurta kabukları dâhil hayvansal gıdalara doğrudan uygulanan tanımlama işaretleri ve yumurta kabuklarının süsleme amacıyla renklendirilmesinde, sadece EK-II'de listelenen gıda renklendiricileri kullanılabilir.

Taşınma prensibi

MADDE 19- (1) EK-II'de belirtilen gıdalar dışında, bir bileşik gıdanın bileşenlerinin birinde kullanımına izin verilen bir gıda katkı maddesinin, bu bileşik gıdada da bulunmasına izin verilir.

(2) Bir gıda katkı maddesinin; gıda katkı maddesi, gıda enzimi veya aroma verici ilave edilmiş bir gıdada bulunmasına;

a) Bu katkı maddesinin; gıda katkı maddesinde, gıda enziminde veya aroma vericide bu Yönetmeliğe göre kullanımına izin verilmişse,

b) Bu katkı maddesi gıdaya; gıda katkı maddesi, gıda enzimi veya aroma verici ile taşınmışsa,

c) Bu katkı maddesinin son üründe teknolojik bir fonksiyonu bulunmuyorsa, izin verilir.

(3) Bir gıda katkı maddesinin, bir bileşik gıdanın sadece hazırlanmasında kullanılacak olan bir gıdada bulunmasına, söz konusu bileşik gıdanın bu Yönetmelik hükümlerine uygun olması koşuluyla izin verilir.

(4) Birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarda yer alan hükümler, aksi belirtilmedikçe Türk Gıda Kodeksi Bebek ve Küçük Çocuklara Yönelik Gıdalar ile Vücut Ağırlığı Kontrolü İçin Diyetin Yerini Alan Gıdalar Yönetmeliği kapsamındaki bebek formülleri, devam formülleri ve bebek ve küçük çocuk ek gıdalarına uygulanmaz.

(5) Bir gıdaya ilave edilen gıda katkı maddesinin veya gıda enziminin veya aroma vericinin içerdiği bir gıda katkı maddesi; bu gıdada teknolojik fonksiyona sahipse bu gıdanın katkı maddesi olarak değerlendirilir ve eklenmiş olan aroma vericinin, katkı maddesinin veya gıda enziminin katkı maddesi olarak değerlendirilmez ve bu gıda için belirlenen kullanım koşullarına uygun olur.

(6) Birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarda yer alan hükümler saklı kalmak koşuluyla; bir tatlandırıcının, şeker ilavesiz bileşik gıda, enerjisi azaltılmış bileşik gıda, düşük kalorili diyet amaçlı bileşik gıda, karyojenik olmayan bileşik gıda ve raf ömrü uzatılmış bileşik gıdada bulunmasına; bu bileşik gıdanın bileşenlerinden birinde kullanılabilmesi şartıyla izin verilir.

Geleneksel gıdalar

MADDE 20- (1) Avrupa Birliği üye ülkelerinde üretilen geleneksel gıdalar ve bu gıdalarda kullanılması yasaklanan gıda katkı maddeleri EK-IV'te listelenir.

(2) Ülkemizde üretilen geleneksel gıdalar ile bazı gıdalarda kullanımı yasaklanan gıda katkı maddeleri ve/veya gıda katkı maddesi kategorileri EK-VI'da listelenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Etiketleme

Son tüketiciye sunulmayacak gıda katkı maddelerinin etiketlenmesi

MADDE 21- (1) Tek başına veya birbirleriyle veya 26/1/2017 tarihli ve 29960 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliğinde tanımlanan gıda bileşenleri ile karışım halinde satılması halinde, son tüketiciye sunulmayacak gıda katkı maddelerinin etiketinde, 22 nci maddede yer alan bilgiler kolayca görülebilir, açıkça okunabilir ve silinmeyecek şekilde yer almak zorundadır.

(2) 22 nci maddede yer alan bilgiler Türkçe olmak zorundadır. Türkçe ile birlikte diğer yabancı resmî diller de kullanılabilir.

Son tüketiciye sunulmayacak gıda katkı maddelerinin genel etiketleme kuralları

MADDE 22- (1) Son tüketiciye sunulmayacak gıda katkı maddelerinin tek başına veya birbirleriyle ve/veya diğer gıda bileşenleriyle ve/veya bunlara ilave edilmiş diğer maddelerle karışım halinde satılması halinde, ambalaj veya kaplarının üzerinde aşağıdaki bilgiler yer alır:

a) Her bir gıda katkı maddesinin bu Yönetmelikte geçen adı ve/veya E kodu veya her bir katkı maddesinin adı veya E kodunu içeren bir satış tarifnamesi.

b) "Gıdada kullanım içindir" veya "gıdada kullanımı sınırlıdır" ifadesi veya gıda katkı maddesinin kullanımının amaçlandığı gıdayı belirten daha özel bir ifade.

c) Gerekli olduğu durumlarda özel depolama veya kullanım koşulları.

ç) Parti işareti veya numarası.

d) Kullanım talimatının eksikliğinde, gıda katkı maddesinin uygun bir şekilde kullanımı mümkün olmayacaksa; gıda katkı maddesinin kullanım talimatı.

e) Üretici veya ambalajlayıcı veya ithalatçı veya dağıtıcı firmanın adı veya ticari unvanı ve adresi.

f) Gıdada kullanım miktarı sınırlı olan her bir katkı veya katkı grubunun gıdada bulunabilecek en yüksek miktarını belirten bir ifade ve/veya alıcının bu Yönetmelik veya ilgili diğer mevzuata uyabilmesini sağlayacak açık ve kolay anlaşılabilir uygun bir bilgi; şayet aynı fonksiyonu gören katkı grubunun tek başına veya birlikte kullanımında aynı kullanım limiti uygulanıyorsa, basit bir gösterimle bileşimin yüzdeleri verilerek; sayısal olarak ya da Quantum Satis prensibine göre kullanılması gereken limit.

g) Net miktar.

ğ) Tavsiye edilen tüketim tarihi veya son tüketim tarihi.

h) Gerektiğinde Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliğinin Ek-1’inde yer alan alerjen bileşenler veya alerjen işlem yardımcılara ilişkin bilgi.

ı) Gıda katkı maddesinin elde edildiği kaynağın adı.

i) Hayvansal gıda katkı maddesinin elde edildiği hayvanın türü.

(2) Gıda katkı maddelerinin birbirleriyle ve/veya diğer gıda bileşenleri ile karıştırılmış olarak birlikte satılmaları halinde, ambalaj veya kaplarının üzerinde bütün bileşenlerin ağırlıkça yüzdeleri azalan sırada yazılır.

(3) Gıda katkı maddesine; seyretilmesini, çözünmesini, standartlaştırılmasını, satışını veya depolanmasını kolaylaştırmak amacı ile gıda katkı maddeleri veya diğer gıda bileşenlerinin ilave edilmesi halinde her bir bileşenin ağırlıkça yüzdesi azalan sırada yazılır.

(4) “Perakende satış için değildir” ifadesinin son tüketiciye sunulmayacak gıda katkı maddelerinin kap veya ambalajında kolayca görülebilen bir yerde bulunması şartıyla birinci fıkranın (d), (e) ve (f) bentlerinde ve ikinci ve üçüncü fıkralarda istenilen bilgiler, sadece sevkiyatla birlikte veya sevkiyat öncesindeki ilgili dokümanlarda yer alır.

(5) Gıda katkı maddelerinin tankerlerle temin edilmesi durumunda; birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarda istenilen tüm bilgiler, sadece sevkiyata eşlik eden ilgili dokümanlarda yer alır.

Son tüketiciye sunulacak gıda katkı maddelerinin etiketlenmesi

MADDE 23- (1) Son tüketiciye sunulması amaçlanan gıda katkı maddelerinin tek başına veya birbirleriyle ve/veya diğer gıda bileşenleriyle karıştırılarak satılan gıda katkı maddelerinin ambalajlarında, Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliğinde ve Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerine Dair Yönetmelikte yer alan hükümlere ilaveten aşağıdaki bilgiler yer alır:

a) Her bir katkı maddesinin bu Yönetmelikte geçen adı ve E kodu veya her bir katkı maddesinin adı ve E kodunu içeren bir satış tarifnamesi.

b) “Gıdada kullanım içindir” veya “Gıdada kullanımı sınırlıdır” ifadesi veya gıda katkı maddesinin kullanımının amaçlandığı gıdayı belirten daha özel bir ifade.

c) Gıda katkı maddesinin elde edildiği kaynağın adı.

ç) Hayvansal gıda katkı maddesinin elde edildiği hayvanın türü.

(2) Birinci fıkranın (a) bendinde değişiklik yapmak suretiyle; sofralık tatlandırıcıların etiketinde (satış tarifnamesinde), bileşiminde bulunan tatlandırıcı veya tatlandırıcıların isim veya isimlerinin kullanıldığı “...bazlı sofralık tatlandırıcı” terimi yer alır.

(3) Polioller ve/veya Aspartam ve/veya Aspartam-asesülfam tuzu içeren bir sofralık tatlandırıcının etiketinde aşağıdaki uyarılar yer alır:

a) Polioller: “aşırı tüketimi laksatif etkiye neden olabilir”.

b) Aspartam/Aspartam-asesülfam tuzu: “fenilalanin kaynağı içerir”.

(4) Üreticiler, sofralık tatlandırıcıların güvenli olarak tüketilmesinin sağlanması için gerekli bilgiyi etikette belirtmek zorundadır.

(5) Birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarda yer alan bilgiler için Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliğinin 16 ncı maddesinin birinci fıkrası hükmü uygulanır.

Bazı gıda renklendiricilerini içeren gıdalar için etiketleme kuralları

MADDE 24- (1) Türk Gıda Kodeksi Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliği hükümleri saklı kalmak koşuluyla, EK-V’te listelenen renklendiricileri içeren gıdaların etiketlerinde bu ekte yer alan ilave bilgi yer alır.

(2) Birinci fıkrasında belirtilen ilave bilgi ile ilgili olarak Türk Gıda Kodeksi Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliğinin 16 ncı maddesinin birinci fıkrası hükmü uygulanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Bilgilendirme zorunluluğu

MADDE 25- (1) Bir gıda katkı maddesinin kullanıcısı veya üreticisi, bu katkı maddesinin güvenlik değerlendirmelerini etkileyecek yeni bilimsel veya teknik bir bilgiye ulaştığında, Bakanlığı derhal bilgilendirmek zorundadır.

(2) Bir gıda katkı maddesinin kullanıcısı veya üreticisi, Bakanlığın talebi üzerine, o katkı maddesinin mevcut kullanımı hakkında bilgi vermek zorundadır.

İdari yaptırımlar

MADDE 26- (1) Bu Yönetmeliğe aykırı davranışlar hakkında 5996 sayılı Kanunun ilgili maddelerine göre yaptırım uygulanır.

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 27- (1) Bu Yönetmelik; 16/12/2008 tarihli ve (AT) 1333/2008 sayılı gıda katkı maddelerine ilişkin Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 28- (1) 30/6/2013 tarihli ve 28693 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Gıda Katkı Maddeleri Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Yönetmelik kapsamında faaliyet gösteren gıda işletmecileri, 1/4/2024 tarihine kadar bu Yönetmelik hükümlerine uyum sağlamak zorundadır.

(2) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce faaliyet gösteren gıda işletmecileri tarafından 1/4/2024 tarihinden önce piyasaya arz edilen ürünler ve bu ürünleri içeren gıdalar raf ömrü sonuna kadar piyasada bulunabilir.

(3) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce ve yürürlükten kaldırılan Yönetmelik hükümlerine uygun olarak üretilmiş E 171 Titanyum dioksit adlı katkı maddesini içeren gıdalar 1/4/2024 tarihine kadar piyasaya arz edilir ve bu gıdalar raf ömrü boyunca piyasada bulunabilir.

(4) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce faaliyet gösteren gıda işletmecileri, bu Yönetmelik hükümlerine uyum sağlayıncaya kadar, 28 inci madde ile yürürlükten kaldırılan Türk Gıda Kodeksi Gıda Katkı Maddeleri Yönetmeliği hükümlerine uymak zorundadır.

İstisna hükümleri

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik kapsamında faaliyet gösteren gıda işletmecileri bu Yönetmelik hükümlerine;

a) EK-II’nin 08.3.2 numaralı gıda kategorisinde yer alan “ısıtılmış sucuk” için 1/4/2024 tarihine kadar,

b) EK-II’nin 16. numaralı gıda kategorisinde yer alan “peynir helvası, saray helvası, çekme helva, tahin helvası, yaz helvası ve benzeri ürünler” için 1/4/2024 tarihine kadar,

c) EK-VI’da yer alan “sucuk”, “baklava”, “peynir helvası, saray helvası, çekme helva, tahin helvası, yaz helvası ve benzeri ürünler”, “tahin”, “köme, pestil, bastık, cevizli sucuk ve benzeri ürünler” ile “Türk Gıda Kodeksi Krema ve Kaymak Tebliği”nde yer alan kaymak” 1/4/2024 tarihine kadar,

uyum sağlamak zorundadır.

(2) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce faaliyet gösteren gıda işletmecileri tarafından 1/4/2024 tarihinden önce piyasaya arz edilen gıdalar raf ömrü sonuna kadar piyasada bulunabilir.

Yürürlük

MADDE 29- (1) Bu Yönetmelik, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 30- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

[Ekleri için tıklayınız](#)